

VOX URBIS

DE LITTERIS ET BONIS ARTIBUS COMMENTARIUS

SEMEL IN MENSE PRODIT

Pretium annuae subnotationis, *ante solvendum*, est: in Italia Libellarum 4,80;
ubique extra Italiam Lib. 6,25; Doll. 1,25; Sch. 5; M. 5; Rubl. 3; Coron. 6,25.

Inscriptiones et omne genus indicationes pretio aequissimo referuntur, quod est in commentarii operculo
Lib. 0.10 pro unoquoque centimetro quadrato.

Cuncta mittantur ad ARISTIDEM LEONORI equitem, commentarii VOX URBIS possessorem et administratorem

ROMA — Via Alessandrina, 87 — ROMA

Subnotatio fieri potest:

IN RUSSIA

Apud GEBERTNER ET WOLF Apud "KRONIKA RODZINNA",

VARSAVIAE POLONORUM VARSAVIAE POLONORUM
Rakowskie Przedmiescie, 15 Krakowskie Przedmiescie, 8.

IN ANGLIA

Apud BURNS AND OATES

LONDON W.
28, Orchard Street.

IN GERMANIA

Apud FRIDERICUM PUSTET
S. Sed. Ap et S. Rit. Congr. Typ.

RATISBONAE in BAVARIA.

IN CANADA

Apud LIBRAIRIE GRANGER FRERES

MONTREAL
1899, Rue Notre-Dame

RERUM INDEX

Ex Brasilia.

Quid rhetoricae tribuendum sit in Dionysii Halicarnassensis historia.

Vox Urbis Palaestra. - Litterarum nomine quid veniat.

Hornae subsecivae. - Chorus Iuvenum Polonorum. - Audientibus aliis, ne quid temere dicas.

Feriae Augustae.

Philandri Bavari de aqua disputatio.

Beati Petri vincula.

Acta Pontificia. - Sacrae Romanae et Universalis Inquisitionis Decretum.

Ex SS. Congregationibus Romanis sententiae novissimae selectae.

Diarium Vaticanum. - Coram SSmo admissiones. - Pontificiae electiones. - Varia.

Annales: - Administratorum colloquia. - Haganus de pace conventus alter. - Iaponensium acrimonia. - Russica quies.

Publici per Orbem coetus legibus ferendis.

Per Orbem.

Aenigmata.

In tertia operculi pagina:

ZENO - Tragoedia IOSEPHI SIMONIS Angli. (Passim retractavit hodiernisque scenis aptavit I. F.).

ROMAE

EX OFFICINA PACIS, PH. CUGGIANI

36, Via della Pace

MDCCCCVII

PROSPECTUS SUBNOTATIONIS
Comm. VOX URBIS in an. MDCCCCVII.

Pretium annuae subnotationis est in Italia Libell. 4,80;
ubique extra Italiam Libell. 6,25; Doll. 1,25; Sch. 5; March. 5;
Rubl. 3; Coron. 6,25 *recto tramite* mittendum ad

ARISTIDEM LEONORI EQUITEM

COMMENTARII "VOX URBIS", POSSESSOREM ET ADMINISTRATOREM
ROMAM, via Alessandrina, 87.

PRAEMIA SOCIIS CONSTITUTA:

Ex subnotatoribus quisque KALENDARIO a *Vox Urbis*
expresse edito fruatur.

Qui socios novos comparaverit duos pretiumque eorum
subnotationis mi-
serit, subnotationem gratis omnino sibi habebit.

Qui triginta socios novos comparaverit ante Iulium
mensem – bi-
bliopolis exceptis – dimidiatum pretium itineris habebit a quovis Europae
loco ubi vivat Romam usque, atque inde in domum suam, secunda, prouti
vocant, ferriveharum classi usus.

Qui sexaginta socios novos comparaverit uti supra,
eodem iti-
nere gratis omnino fruatur.

Kalendis Ianuariis MDCCCCVII "cumulativa", subnotatio instituta est
inter comm. *Vox Urbis* et Romanum diarium *Corriere d'Italia*.

Ven. in Italia lib. 18; apud exteras gentes lib. 34,50.

VOX URBIS

DE LITTERIS ET BONIS ARTIBUS COMMENTARIUS

PRETIUM SUBNOTATIONIS:

In Italia: Lib. 4,80 — Ubique extra Italiam:
Lib. 6,25, Doll. 1,25, Sch. 5, M. 5, Rubl. 3, Coron. 6,25

SEMEL IN MENSE PRODIT

POSSESSOR ET ADMINISTRATOR.

ARISTIDES LEONORI, eques.
ROMAE — Via Alessandrina, 87.

EX BRASILIA

Ex urbe Brasiliæ terræ antiquissima lectoribus latino praesertim sanguine natis consocios dicere salutem non leve gaudium est; Bahiam autem hanc invisere eo vel magis est viatori iucundum, quia, licet permagna satis satisque frequens civitas, aetate hac nostra iis adhuc moribus vivit, ut Lusitanorum illustrium militum, Brasilianis qui terris olim potiti sunt, aetate vivere adhuc urbs videatur. Portus patet in mare amplissimus sane atque appulsu facilis, ferreaque viae eius moenia reliquis cum rei publicae magnis civitatibus coniungunt. Medicorum adest atque machinariorum athenaeum illustre, Ecclesiaeque tironibus instituendis seminarium dives florescit. Verumtamen non ut Sancti Pauli, neque ut Ianuarii fluminis in urbibus novissima humanitas ibi vivit ac movetur, sed omnia passim lentissimo cursu aguntur, quo septimo ac decimo saeculo forte trahebantur. Ibi vetera omnia, atque lusitanicae veteris plebis mores redolent. Eorum vita atque gesta, gestorum vitaeque persimilia passim, quibus utuntur Lusitani agricolae per vetustissima oppida regni. Sed agendi vivendique ratio aliquantulum mollior atque flaccidior, quia ex colonis hinc, indeque ex nigris servis atque ex indiciis aboriginis semen mixtum populo plane mediocri, robore pariter carenti atque virtute, originem dedit.

Haec omnia vivunt sub tersissimo decore caeli atque solis sub radiis plane fulgentibus, quibus universa naturae facies rutilat atque resplendet. Bahianae domus lignae plerumque, viae angustae, rara sane fora et arcta. In domibus ligneis atque exiguis tecta atque lacunaria lignea semper, ubi vermiculi passim nidum faciunt. Fenestrae non ligneis cratibus, quibus Europaei nos utimur, conclusae, sed operculis defenduntur arabo more confectis. Vitae autem commoda omnia et utilitates huiusmodi a casis omnino fere exsulant. Nec satis. Onera atque impedimenta omnia merciumque sacculi atque involucra non curribus aut vehibus, sed famulorum capitibus sustentata huc vel illuc deferuntur. Quum magnum nimis pondus est, tribus vel quatuor suppositis baiulis res conficitur. Incredibile plane facinus aetate hac nostra qua tot vehibus ferreis, vaporitrahis, electride actis curribus, aliisque huiusmodi curientis plenae sunt urbes.

Equid vero? Currum si quaesieris, qui te ac tua per urbem pertrahat, adveniet statim aliqua trahea monumenti persimilis, magnis vitreis fenestris instructa, quadrigae more mulis aut equis acta, gravis quidem ac splendida,

pulvinaribus constrata magnis, quae te condigno sane tanta maiestate pretio, per urbis vias deducet. Hanc si attonitus miratus fueris, mirabuntur cives vicissim, eo quod ingens currus facies et decora tanto te stupore perculerit. Ceterum iis curribus moderate sane cives fruuntur; indoles enim sole corusco et splendido mari tepidaque caeli temperie mollis paulatim ac lenta facta est, et multum eius dissimilis quam primi litoris captores habuisse credendum est. Igitur silent viae ac squalescunt fori: cives autem domi manent dormientes paululum, studentes parum, adlaborantes quod vix est necessarium, vixque audiuntur interdum olitorum voces vel nunciorum, qui diaria per vias venditent. Ipsae curationum, aut argentariorum, aut epistolarum scholae vel domus clausae plerumque manent, vixque quotidie ad duas vel tres horas civibus patent.

Utile profecto fieret urbs Bahia refugium aequalibus nostris, quorum mens tot ac tantis curis, anxietatibus atque sollicitudinibus per negotia multa torquetur. Ibi enim quietem invenirent atque pacem, qua post urbanos rumores tantopere animus eget. Haud vero scio an consuetis vesci cibis civis noster hinc possit, ubi passim nonnisi palmarum oleo et iumentorum adipe incolae nutriuntur nigrisque phaeolis.

Quibus perpensis, iure maximo ea dicta videntur, quae coquus ille Gallus pereceleber Brillat Savarin asserebat, humanitatem populorum ex vescendi ratione tuto posse aestimari.

Sed tamen Bahiani cives catholicis traditionibus sunt addictissimi. Religiosae pompae maximo splendore celebrantur, easque sequuntur magistratus omnes atque duces ornatu militari plane sumptuoso et magnifico.

Ceterum variis factionibus et partibus divisi cives vivunt, qui hunc vel illum virum sectantur, iuxta mercedis spem, quam ab uno aut ab alio sperant. Privatis enim cupiditatibus et aemulationibus, non libertatis studio, prima ea coniunctio coaluit, qua Petrus e domo Bragantiae, Brasiliae imperator, suo e regno pulsus est in exilium. Verumtamen publica eius gestio, honesta quidem et integra pariterque pacifica, qua ambitiosae cupiditates a publica re arcebantur, avidis auri viris displicuit nimis; qui propterea consertis manibus regem expulerunt. Modo Brasiliam in viginti respublicas divisere, ex quibus singulae suos habent senatus et praesides, ita ut constituto late hoc regentium ordine, populi commoda atque civitatis utilitates paucorum in arbitrium relictas sint. Ita non aliter ac per reliquas fere omnes latinae Americae terras, publicum alienum aes maxime crevit, simulque aucta vectigalia sunt et

tributa gravata, vitaeque vivendae pretium incredibili ratione est multiplicatum. Officia vero publica civiliaque munera, quoties publicae rei administri mutantur, quod frequens est, toties novis committuntur viris, qui ex novorum praesidium factione deligantur.

Non desunt sane optimatum inter coetus viri ingenio alacres et doctrina praestantes, regere qui populum et publicos innovare mores sciant; verum impotes rei efficiendae sunt omnes. Non enim homines ad tantum opus efficiendum satis essent, sed heroes tantum forent inceptui maximo pares. Pugnandum iis enim esset et contra amicos et contra sectatores suos, et suam usque in utilitatem, quod plane facinus homines perraro audent. Haec exempli modo fecit novissimo tempore Ianuariensis urbis praeses, qui angustas veteres vias effodit, aperuit, dilatavit, multaque et grandia et lectissima publica aedificia condidit. Id vero perraro accidit ut homines proprii commodi immemores fiant, seseque publicae augendae fortunae tradant.

Hisce legibus et moribus hic vivitur sub benignissima caeli temperie, interque lectissimos terrae marisque et uberrimos fructus beato nimis otio contenti....

VIATOR.

Quid rhetoricae tribuendum sit
in Dionysii Halicarnassensis historia⁽¹⁾

Diximus nuper in rhetoricae pigmentis nimis delectatum esse Dionysium: videamus ergo, ut dicta exemplis confirmemus, rem leviter perstringentes.

In primis, huius in historia consulum vel ducum pronuntiationes inopportune protenduntur. Turgidae ac decolores sunt locorum et pugnarum et obsidionum descriptiones; patricii alique cives in re publica versati ratiocinantur; non hominum priscorum, sed scribentis quasi afferuntur sensus, cognita iterantur, praesertim quum de virtute vel genere viri cuiusdam disputetur; eodem prope modo bellum geritur et conficitur; iuxta partium studium res gestae comparantur, non per naturam; huiusmodi recurrunt verborum circuitiones: « sed de hoc alibi dignius; — nunc ingredior dicere quod reliquum est; — sed haec hactenus; — attamen difficile verum perspicere; — est operae praetium perpauca necessaria enarrare, quum ita ferat propositum; — non oportet repetere quod inter homines per fabulas con-

(1) Cfr. num. sup.

T. ET G. FRATRUM PARISI
Pontificia officina Candelarum ad Sacra
Facularumque sine oleo ad noctem, decem horas ardentium.

ROMAE in ITALIA, in Foro Campi Martii, 6

Peculiaris candelarum liturgicarum fabricatio ad S. Sacrificii celebrationem - Cerei Paschales
- Lumen Christi - Cerei ad Officia Tenebrarum - Cerei ornamentis decori ad baptismata et
Sacram Synaxim primum recipiendam - Filum cera madefactum ad candelas accendendas.

Mercēs ad omnes orbis portus nullo impendio iubentium, ne pro colligatione quidem, mittitur.

REQUIRANTUR CATALOGUS ET PRETIA

Officinae honores concessere Summi Pontifices PIUS IX, LEO XIII, PIUS X.

Commercium epistolare habetur Italica, Latina, Anglica, Gallica, Theutonica, Hispanica lingua.

Sociis et lectoribus officinam hanc Candelarum ad Sacra enixe commendamus,
quae per orbem universum operis suae fructus iamiam disseminavit.

SUPELLEX AD RES DIVINAS

Commentarii VOX URBIS administratio recto tramite suppeditat supel-
lectilem omnem, qua tum in templis, tum in oratoriis ad res divinas uti solemus.

Mandata ad VOCIS URBIS administratorem (Romam, *via Alessandrina, 87*)
mittantur, res praecise indicando, quas quisque sibi cupit. Gratuito sumptuum
aestimatio fiet.

SATURIO

Comoedia latinis versibus conscripta a clarissimo viro
Ioanne Baptista Francesia et per Commentarii VOX URBIS
, paginas vulgata, in volumen redacta est, quod apud Com-
mentarii eiusdem administratorem venale prostat lib. 1.

❧ IN LUDIS LITTERARUM OPTIMA TIRONIBUS SCENICE AGENDI EXERCITATIO. ❧

De claris sodalibus provinciae Taurinensis Societatis Iesu commentarii conscripti
et exornati a P. SALVATORE CASAGRANDE ex eadem provincia, ven. lib. 7
beneficio Missionum Montium Saxosorum, Californiae et Alaskae S. I., VOX URBIS
Sociis pretio lib. 4,50 conceduntur.

Qui sibi eos cupiat, ab auctore requirat *Via Barbaroux, 28 — Torino.*

HORAE SUBSECTIVAE

CHORUS

IUVENUM POLONORUM ⁽¹⁾

*Libera tum cervix mox sentit vincla iugumque,
Cum depravata est mens populique animus.*
A. MICKIEWICZ.

*Liber si vis
Esse civis,
Haec tu, iuvenis, observa:
Ut iam pridem
Patres, fidem
Cole, quae fit nunquam serva.
Et cum fide
Patrum, vide,
Flagret animus virtute:
Civis vita
Semper ita
Sanam mentem servat tute.
Et hac arte
Semper arce
Patriae firmetur amor,
Quem nec Sulla,
Nec vis ulla,
Nec armorum frangit clamor.
Si, Polone
Civis bone,
Tua sic degetur vita,
Etsi mortis
Obvius portis,
Morieris liber ita.*

Varsaviae.

IOSEPHUS WABNER.

Audientibus aliis, ne quid temere dicas

*Urbs est Alsaciae, Colmaria, cive frequenti,
Collibus uviferis et agro celebrata feraci.
Huc e Nanceio (Lotharingus quam colit urbem)
Forte vehabatur, raptus fumante vapore,
Vir septem doctus linguas, Calepinus ut alter:
Incola coenobii, de multis iunior unus,
Quos hebetes passim bardosque dicaria fingunt.
Vestis nigra viro, talos demissa sub imos;
Zonaeque nigra, nigrans e qua Mariana corona
Pendula, trita manu; sub mento, candida vitta.*

*Currus erat vacuus, stationum donec in una
Vectores subiere duo: vir nempe capillum
Ac barbam rufus, quem deflagrare putares;
Et procera viri coniux, cui tinctus ab ostro
Supparus, et rubeus, nisi fallor, totus amictus.*

*Anglos adspectus prodebat primus; utrique
Capearum vis magna, quibus vix ambitus ampli
Sufficeret currus. Tandem, re quaque locata,
Anglus ad uxorem patrio sermone: - « Quid iste
Nos alienus (ait) turbatum venit, ut auram
Ducere cum monacho nigro cogamur eandem? »
Cui coniux: - « Fuit ille prior, successimus ipsi ».
- « Ridiculam vestem cur non permutat? » Et uxor:
- « Nos (ait) aetates vestem mutamus in omnes;
Gustus at est aliis aliis: sic tu, quia rufus,*

(1) Discipuli mei oraverunt me, ut sibi carmen aliquod canendum scriberem. Composui recenti iam ratione et via poetarum, accommodatum ad quandam melodiam nostram popularem.

*Poscis ut, elixus ceu cammarus, ipsa rubescam,
Cuncta licet schola sartorum Parisina reclamet.
Ergo mitte virum, sua cui sunt integra iura;
Quemque, vel hoc dicam, toga pulla decentius ornat,
Quam te multicolor quadrisque notatus amictus ».
- « At baccas tamen abiiciat, quas usque revolvit ».
- « Abiice tu potius, quem volvis in ore tabaci
Caulem, nec fumans esto teterque caminus.
Tandem submissa fac voce loquere: peritus
Ille est forte tuae, qua profers talia, linguae ».
- « Ne timeas: non est Gallus me doctior Anglo
Saxone, qui, toto cum sim spatiat in orbe,
Non unam potui peregrinam discere linguam ».*

*Interea monachusolvebat grana coronae,
Illepido visus minime sermone moveri.
At tandem subit, quae poenas posceret, hora.
Clamatur statio, morosi meta Britanni;
Resque suas propere legit ille. Sed hunc quis acervum
Expediat solus? Sudantem sponte sacerdos
Aduvat, et domino collectas porrigit arcas;
Quin, oblita videns umbracula, tendit et ipsa.
Hactenus haec tacitus. Tum vero: - « Vir bone (lingua
Anglorum dixit) valeas cum coniuge cauta;
Tuque, comes rursus peregrini, cautior esto,
Nec temere edicas, quae te dixisse pudebit ».
Acer ad haec fumi fit sibilus; acrior autem
Vox monachi, submissa licet, comperta Britanno.*

Ex Alsatia.

FRANC. XAV. REUSS.

FERIAE AUGUSTAE

NON per Italiam ubique, sed Romae semper ab antiquissima aetate Ferae Augustae celebrabantur, quarum ortum a *Consualibus* illis deduxere, quae a maioribus d. xv ante Kal. Septembres in dei Consi honorem, agris et cultibus praefecti, habebantur. In his Sabinas mulieres a Romanis raptas Livius affirmat.

Certe a remotissima aetate mos usenerat dona et auspicia offerri vicissim; Augusto autem imperante, quum sextilis mens adulatione civium Augusti nomen accepit, consuales ferae, mutato ea de causa nomine, Augustales nominari coeperunt. Caesar autem eos per dies ipse primus dona populo largiebatur, pecunias, pullos; quos ut citius obtinerent augurabantur invicem cives « bonas feras augustales ».

Sed idolorum cultu depulso, quamquam Augusti Idus ut dies feriati semper sunt habiti servataque donorum consuetudine, Deiparae Virgini in caelum evectae sacri fuere. Haec testatur quinto labente saeculo *Sacramentarium Gelasianum*, sexto autem saeculo *Sacramentarium Gregorianum*, etc. Neque nova hac pia consuetudine abactae ferae sunt: inter quas per mediam aetatem omnem Pisana respublica primas tenere dicendum est. Obequitabant per urbem equis insidentes viginti pueri vestibus induti ditissimis. Reipublicae vexillum primipili deferebant, sequentes vero imperii aquilas argenteas, postremi aquilas aureis coronis redimitas. Sequebantur pedites multi, atque ultimi procedebant tibicines et tympanistae, totam qui pompam suo sonitu perducebant. Pridie autem Idus August. seniores cathedrale templum ingrediebantur iisque po-

puli imperator atque magistratus dux erat. Hi omnes simul solemnibus missae ab Archiepiscopo celebratae adstabant; postquam panegyrica oratio in Deiparae honorem a puero recitabatur et sacra pompa per templum agebatur, in qua magni deferebantur cerei, quibus « fimbriae » vel « pennones » barbara nomina erant. Sub vespere denique captivi viginti e vinculis liberabantur, dieque sequenti cursus certamen currebant, cui praemio propositum pallium erat.

Simili hoc certamine Senenses praesertim celebres evasere, qui ab anno MCCCCXCVI etiam nunc servant, quamquam passim mutata forma. Equitibus enim praecedentibus, urbis e regionibus cives omnes antiquitus ad « Elmora » conveniebant, ad pugnam scilicet quam lapidibus atque verberibus pugnabant; deinde cursus certamini locus erat, quod adhuc viget latissimo in foro, qui a Campo dicitur: cives delecti ex unaquaque regione antiquis vestibus induti, in suo cuiusque regionis templo congregantur, iisque sacerdos benedicit, qui deinde simul omnes quum convenerint, pompam ducunt mirificam, currum urbis sequente, in quo vexillum Senarum volitat. Tandem electi singuli ex singulis regionibus equites, cursu pallii praemium inter se contendunt.

Meridionali in Italia, Panormi in urbe, solemnissimae pariter Idibus August. ferae habebantur. Pridie Praefectus urbis una cum Senioribus per vias obequitabat ad carceres usque, multis ubi miseris venia poenae concedebatur. Die sequenti cursus certamen erat duplex, alterum pro servis galli, gladii, loricae aut aliis huiusmodi praemiis propositis; alterum pro equitibus. Ditissima insuper equitum pompa eadem die ad mare descendebat per iter quod triumphales arcus, quodque aquae aut etiam vini vel olei fontes ornabant. Vespere autem Cereorum pompa, quam nuncupabant, ducebatur. Postridie navicularum certamen patebat, atque ex uno ad alterum Panormitani sinus caput concurrebant: saginatusque vitulus vel arma praemium victoribus erat.

Romae denique ludi memorabantur, singulis Augusti mensis sabbathi diebus ipsisque Idibus in Circo Agonali, in lacum converso, producti, et ab Innocentio PP. X a. MDCLIII instituti. In iis ex fenestris omnibus populo redundantibus flores et nummi in aquam deficiebantur, quos pueri natantes certatim sibi comparabant; currus interim in ordinem discurrebant sextilibus ornati vel ad inusitatas formas, ex. gr. cubiculatae navis Venetiarum ad instar, aut immanis piscis effictis. Vespere facto, lumina ubique splendentia amoenissimum lacum reddebant, dum vtrumque instrumentorumque concentus, laeti semper et varii, poeticum quiddam et laetum in animum inducebant.

Hodie vero tot gaudii signorum nihil in Urbe superest; ferae enim Augustae in consuetudinem cesserunt; feras dicimus, quia omina a servis et plebe audimus, quibus execratio, neque semper submissa voce, succedit, si ea nullo dono rependimus....

stat; — ne longus sim; — nunc ad magna incepta venio; — timeo ne graviores videantur res, quum quisque e suis ipsius aliena pendat, attamen dicam; — ut paulo ante posui; — haec silentio praetermittere non decet....».

Accedit huc quod liberrime is evagatur pro suo comparandi studio vel considerandi omnia, tamquam si res gestae mandandae sint litteris per digressus aut eruditionis iactationem!

Itaque, dum veteres evoluit historias, magnopere Italiam laudat, regiones eius, pabula, salubritatem caeli, maria et huiusmodi quae in rerum natura fiunt admirabilia.... In caelestibus quoque moratur, sinistram lucem auspiciis optimum haberi; qui sint in aethere ignis divini fontes, quomodo fulmen in descensu naturam commutat....

Prisci mores probi, supplicationes et sacra, deorum cultus, iurisiurandi vis, in patriam pietas et amor, ardor animi quo periculum fortunarum et capitis pro reipublicae salute a praeiis gentibus neglegebatur, iustitiae religio virtutisque usus cum impellunt ut iracundia quasi ardeat in suae aetatis corruptelam et continuo deploret, tantum ea tempestate insinrandum valere, tantum probitatem, tantum coli virtutem! Quid amplius? Nonne concinnis, exaggeratis verbis ac philosophiae propriis quae est de vita et moribus, suas videtur ille sententias expromere? Nonne eis stomachamur sententia, in quas nullo fere interiecto intervallo necesse est incidat, velut si in impedimentum quoddam? Num fides danda est ei propter modum, nihil se dicenti commentum esse, sed omnia didicisse diu Romae moratum, post bellum intestinum, Augusti temporibus? Quid magis rhetoricam redolet orationibus, quae nullo modo romanis annalibus detortas atque usurpata censeo, sed potius ipsi Dionysio tribuo?

Scribit Peter: «*Von der rhetorischen Tendenz ist schon oben hinreichend dargethan, dass in dieser die zahlreichen und endlosen Reden und die Uebertreibungen ihren Grund haben*» (1), eiusque in opinionem non dubito descendere.

Nonne enim — hoc urgere liceat — rhetoricae tribuenda est illa peragrandi consuetudo ultra famae rerum fines, in quibus, si quid certi vel dubii sit, eodem fere amplificationis facio a Dionysio obumbratur? Et vero, non desunt qui suo in iudicio hoc amplificationis studium ludibrio habendum esse putent, eique scriptori inculcent «*Ueberfluss, Ausschmückung und Erweitern, Uebertreibungen, Paraphrasierung....*». Quod si cum istis velimus sentire, oporteat dicere, quidquid Dionysius scripserit, in rhetoricam dilapsus esse! Attamen mox visuros confidimus quid in hac re statui possit; nisi quod usque istinc diiudicandum est copiosas res rhetorica arte exornatas a Dionysio praebere; quidquid sibi videatur parum Graecorum interesse omitti, cuius in locum animadversiones, descriptiones, orationes substitui quamplurimas....

Non possum autem hanc quaestionem persolvere, quin Mastrofini interpretis cuiusdam afferam sententiam, ex qua optime emergit

(1) Cfr. PETER, *Dionysius von Halikarnass und Livius*, Rhein. Mus. f. Phil. N. F. XXIX, pag. 542.

quantum intervalli inter Livium et Dionysium intersit: «*Livius in cogitationem te inducit, Dionysius otiosum te dimittit priusquam suae orationis finem faciat; alter ducis vel consulis persona indutus, alter rerum scriptoris ac pronuntiatoris; ille quodam animi ardore suae gentis perscribit res, hic vero evagatur, tamquam praeco non impetu animi laudans, sed mercede aut ex more*».

Scrib. Salerni, mense Iunio a. MDCCCXVII.

M. GALDI.

VOX URBIS PALAESTRA

LITTERARUM NOMINE QUID VENIAT

TRIA ferme sunt in omni oratione attendenda: res ipsae quae dicuntur litterisve mandantur, modus quo hae vocibus exhibentur, finis denique quem nobis dicendo vel scribendo proponimus. Res enim rectae rationis iudicio imprimis consentire debent; exhibentur autem eo praesertim modo quem vult finis: nam, ut in omni re, sic etiam in litteris, si prudenter agere volumus, finis est accurate respiciendus.

Triplex autem est omnino finis in re de qua agimus: volumus enim vel docere, vel delectare, vel denique persuadere: nunc fere verum potissimum, nunc pulcrum, nunc bonum prosequentes. Ex his tamen haud recte cum pluribus rhetoribus concludas partitionem omnem litterarum esse in triplex genus: prosaicum (uti dicitur), poeticum, oratorium; quorum primum omne referatur ad verum, alterum ad pulcrum, tertium ad bonum; quorumque primum genus necessitate consistat, secundum operis perfectione, ultimum vi ac efficacia, aiente Tullio: «*Probare necessitatis est, delectare suavitatis, flectere victoriae*» (Or. 21).

Nam qui sic statuunt subtilius quam verius mihi agere videntur: separare enim volunt quae dividi nullo modo possunt. Quasi vero pulcrum esse aliquid possit quod non sit simul verum atque bonum, aut bonum verumve esse, quod non sit idem pulcrum:

*Alterius sic
Altera poscit opem res et coniurat amice.*

Et Tullius quidem oratorem simul et vera docere vult, et pulcritudine animum delectare, et rerum bonitate voluntates flectere; ut docendo delectandoque, non minus quam movendo, finem consequatur. «*Tribus rebus, inquit (de Or. 2, 77), omnes ad nostram sententiam perducimus, aut docendo aut conciliando, aut permovendo.... Una ex tribus his rebus prae nobis est ferenda, ut nihil aliud nisi docere videamur; reliquae duae, sicut sanguis in corporibus, sic illae in perpetuis orationibus fusae esse debent*».

Aptius igitur et verius, meo quidem iudicio, statuitur ut quidquid litterarum nomine venit, id nec a vero, nec a bono, nec a pulcro esse alienum putetur; sed ut haec tria, sibi invicem plus quam sororio vinculo ligata atque connexa, simul complecti censeatur.

Quid igitur? Num omnia quae litteris mandantur litterarum nomine veniunt? Non hoc

quidem certe; alias enim philosophos omnes, ipsis etiam mathematicis haud exceptis, litteratos appellemus oportet, quod tamen ab usu huius vocis abhorret plurimum. Quamquam enim indubium est vere litteratum esse nullum, quin sit idem nobilis philosophus, tamen constat philosophos exstitisse, et esse etiam nunc plures, qui litteras ne a limine quidem salutarint. Satis sit eos quos *Scholasticos* dicimus nominasse, eosque qui ipsos nostra aetate tanto studio prosequuntur, quique haud aliter ac illi, etsi veritatem, quam a pulcro bonoque seungi posse supra negavimus, acriter hi quidem suscipiant indagandam evicendamque, hanc tamen ea dicendi ratione exhibent, ut (ipsis forte non invitis) litteratorum hominum laude priventur: quorum eloquendi genus rhetores nostri «*prosaicum*» forsitan appellassent, nisi quod una cum omnis humanitatis cura grammatica ipsa apud eos exsularet.

Ego itaque sic existimo, duo esse omnino dicendi seu scribendi genera; quorum unum litterae, sive litteratura, dici potest et solet, alterum nec solet, nec potest. Qui sic scribunt vel sermonem habent, ut eorum verba nihil referant nisi «*res*», hoc est, ut in scholis dici solet, «*veritates obiectivas*», minime vero quae ipse auctor mente animoque suo cogitet, velit, sentiat, eos nego litteratos esse, vel unquam habitos fuisse, sed vel philosophos vel «*scientiae cultores*», quemadmodum barbara satis voce (1) hodie vulgo nuncupantur. Contra ii litterati recte habentur, qui veritatem, quae profecto non minus ipsis patet quam philosophia, mente animoque complexi, eam «*ad naturae vicissitudines, ad humanae societatis errores, vitia, virtutes, ad singulorum studia et ingenia*», ad omnium denique «*vitam quaecunque in hac rerum universitate sunt et moventur*» (2) referunt.

Quod quantum sit munus etiam atque etiam rogo, ut animadvertant meditenturque ii, qui litteras quasi ineptias contemnunt, ad easque incumbere docto prudentique homine indignum dictitant. Nempe, ut fere in similibus fit, de re agunt cuius conceptum nullum habent. Itaque patronis litterarum quam maxime commendatum velim, ut viris huiusmodi ostendant quid sint litterae, quid non sint: quod si fecerint, optime a se litteris consultum esse certo sciunt.

Romae, ex athenaeo Leoniano.

GREGORIUS CLEARY O. F. M.

(1) Vox enim «*scientia*», non ad ipsas cognitiones, sed ad homines cognoscentes usu romano refertur. — Cfr. AUGUSTINUM, *Lollius s. de proverbia Latinis*, p. 89. Item, CIMA, BASSER, HEINICHEN, aliosque scriptores de *Stilo Lat.*, passim.
(2) P. ANGELINUS, *Lollius*, p. 21.

*Ut nemo in sese tentat descendere, nemo
Sed praecedenti spectatur mantica tergo.*

PERSIUS, *Satyr.*, IV.

*Respice quod non es, tollat sua munera cerdo:
Tecum habita, et noris quam sit tibi curta suppellex.*

PERSIUS, *Satyr.*, IV.

*Quisquis in culpa fuit,
Demissus omne odit, quod dubium putat.*

SENECA, *Oedip.*

BEATI PETRI VINCULA

In Endoxianam Basilicam de Urbe, kalendis Augustis concurrunt quotannis fideles turmatim, ut primi Pontificis catenas a Canonicis Regularibus ibi asservatas colant et deosculentur.

Novimus enim ipsum, Herodis Agrippae iussu Hierusalem sancta in urbe in carceres fuisse detrusum, unde, ut Apostolorum acta enarrant, ab Angelo eductus est, qui eius vincula solvens, libertati et Ecclesiae captivum restituit.

Romam vero quum Petrus venisset, in carcere ad pedes Arcis Capitolinae, Nerone imperante, reclusus fuit, ibique novem per menses vinctus mansit. Has igitur catenas S. Balbina martyr anno cxxvi, Alexandro I Pontifice, invenisse dicitur ac Theodora, Romanae matronae nobilissimae S. Hermetis Urbis praefecti sorori, dono dedisse. Vicissim Theodora catenas Pontifici tradidit, qui eas in basilica Christo Salvatore in Esquilis prope Carinas, ubi Titi Caesaris thermae fuerant, in loco « a septem aulis » dicto, reposuit. Ex ea igitur die templum optime restitutum S. Petri ad vincula nomen accepit. Anno autem cccc Iuvenalis, Archiepiscopus Hierosolymitanus, Eudoxiam imperatricem, Theodosii iunioris uxorem, catenis duabus donavit, quibus Petrus Hierusalem fuisse adstrictus tradebatur. Unam igitur ex eis Eudoxia in templo Apostolorum Principi Byzantii dicato recondidit, alteram Romam ad Eudoxiam filiam, Valentiniani Caesaris uxorem, misit, quae basilicam amplificavit, restituit et suo nomine decoravit.

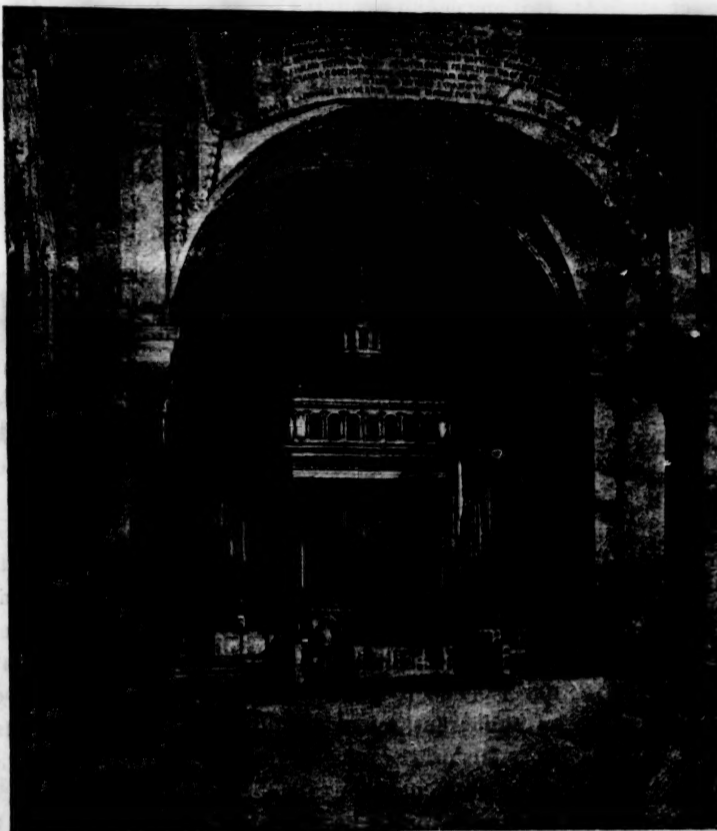
Xystus III autem Pontifex prodigium — quod a Baronio in *Annalibus* narratur — insigne vidit; catenam Hierosolymitanam vix cum Romanis catenis positam, sese cum illis coniunxisse unamque efformasse. Cuius in memoriam prodigii itemque dedicationis novi templi festum proprium institutum kalendis Augustis quotannis celebrandum.

A sexto igitur saeculo coniuncta illa vincula in templo antiquissimo, antiqua inscriptione docente, servantur. Earum prima duobus supra viginti annulis constat, quorum postremus detortus est aduncus, collare sustinet duplex, quod ferme Petri collum praecinxit, atque haec catena Mamertini carceris creditur. Altera undecim tantum annulis est, ex quibus septem similes primae catenae; quatuor vero alii omnino et minores; quamobrem censentur esse pars alterius catenae, qua Petrus Hierusalem devinctus est.

Hisc e catenis exesam scobem insignes Ecclesias magnosque Principes Romani Pontifices donavere. Scobem illam aureis clavibus concludebant, quas deinde sepulcro Apostolorum pie imponebant, mox dono mittebant. Hac clave S. Gregorius III Carolum Martellum donavit; S. Leo III Carolum Magnum, S. Gregorius VIII Haakonem, Danorum regem;

Benedictus XIV Bononiensem ecclesiam suam. Hae modo catenae in argentea capsula servantur suo in loculo, maiori sub altari; quem aenaeae portae a fratribus *del Pollaiuolo* celeberrimis insculptae claudunt; qui eo pariter in templo sepulti sunt.

Bis in anno B. Petri vincula fidelium venerationi exponuntur; quinta nempe die infra octavam festi SS. Apostolorum, cum Praesules Apostolici cubiculi, iuxta Benedicti XIV Constitutionem, solemniam ibi habent, atque rursus in die eis recolendis sacra et deinde per omnem octavam.

Basilicae Eudoxianae altare maximum, sub quo B. Petri vincula asservantur.

Super loculo, catenas adservante, novum altare atque ditissimum munificentia Pii IX centenaria die a Petri obitu recurrente exstructum est, cuius aspectum hodie lectorum oculis subiicimus. Manent ibi catenae fidelium venerationi expositae, ac tandem solemnī pompa, suum in locum reponuntur.

ACTA PONTIFICIA

SACRAE ROMANAE
ET UNIVERSALIS INQUISITIONIS
DECRETUM

Feria IV, die 3 Iulii 1907.

Lamentabili sane exitu aetas nostra freni impatiens in rerum summis rationibus indagandis ita nova non raro sequitur ut, dimissa humani generis quasi haereditate, in errores incidat gravissimos. Qui errores longe erunt perniciosiores, si de disciplinis agitur sacris, si de Sacra Scriptura interpretanda, si de fidei praecipuis mysteriis. Dolendum autem vehementer inveniri etiam inter catholicos non ita

paucos scriptores qui, praetergressi fines a patribus ac ab ipsa Sancta Ecclesia statutos, altioris intelligentiae specie et historicae considerationis nomine, eum dogmatum progressum quaerunt qui, reipsa, eorum corruptela est.

Ne vero huius generis errores, qui quotidie inter fideles sparguntur, in eorum animis radices figant ac fidei sinceritatem corrumpant, placuit SSmo D. N. Pio divina providentia PP. X ut per hoc Sacrae Romanae et Universalis Inquisitionis officium ii qui inter eos praecipui essent, notarentur et reprobarentur.

Quare, instituto diligentissimo examine, praehabitoque RR. DD. Consultorum voto, Esmi ac Rmi Dni Cardinales, in rebus fidei et morum Inquisitores Generales, propositiones quae sequuntur reprobandas ac proscribendas esse indicarunt, prouti hoc generali Decreto reprobantur ac proscribuntur:

1. Ecclesiastica lex quae praescribit subiicere praeviae censurae libros Divinas respicientes Scripturas, ad cultores critices aut exegeseos scientificae librorum Veteris et Novi Testamenti non extenditur.

2. Ecclesiae interpretatio Sacrorum Librorum non est quidem spernenda, subiacet tamen accuratiori exegetarum iudicio et correctioni.

3. Ex iudiciis et censuris ecclesiasticis contra liberam et cultiorem exegesis latis colligi potest fidem ab Ecclesia propositam contradicere historiae, et dogmata catholica cum verioribus christianae religionis originibus componi reipsa non posse.

4. Magisterium Ecclesiae non per dogmaticas quidem definitiones genuinum Sacrarum Scripturarum sensum determinare potest.

5. Quum in deposito fidei veritates tantum revelatae contineantur, nullo sub respectu ad Ecclesiam pertinet iudicium ferre de assertionibus disciplinarum humanarum.

6. In definiendis veritatibus ita collaborant discens et docens Ecclesia, ut docenti Ecclesiae nihil supersit nisi communes discentis opinionationes sancire.

7. Ecclesia, cum proscribit errores, nequit a fidelibus exigere ullum internum assensum, quo iudicia a se edita complectantur.

8. Ab omni culpa immunes existimandi sunt qui reprobationes a Sacra Congregatione Indicis aliisve Sacris Romanis Congregationibus latas nihili pendunt.

9. Nimiam simplicitatem aut ignorantiam prae se ferunt qui Deum credunt vere esse Scripturae Sacrae auctorem.

10. Inspiratio librorum Veteris Testamenti in eo constitit quod scriptores israelitae religiosas doctrinas sub peculiari quodam aspectu, gentibus parum noto aut ignoto, tradiderunt.

11. Inspiratio divina non ita ad totam Scripturam Sacram extenditur, ut omnes et singulas eius partes ab omni errore praemuniat.

12. Exegeta, si velit utiliter studiis biblicis incumbere, in primis quamlibet praconceptam opinionem de supernaturali origine Scripturae

PHILANDRI BAYARI DE AQUA DISPUTATIO

LONGUM interest temporis spatium inter diem hunc et eum, quo cum duobus adolescentibus, Stephano et Laurentio, aetate quidem paulo me minoribus, sed familiaritate atque amicitia aequae mecum coniunctis, ad propinquam patriae sylvam ambulationem suscepi. Defatigabant illo die, qui unus erat ex feriatis, solis radii, ne nubecula quidem temperati, animantium corpora; et quum iam occasui appropinquaret, monui amicos, ut mecum ad fontem, qui erat in media sylva, virium recreandarum causa sese conferrent. Quo quum venissemus, aura frondibus arborum tecta odoreque perfusa languentes intolerabili solis aestu amicos mirum in modum refecit. Itaque consueta aetati nostrae hilaritas, quae antea paene oppressa erat, redintegrata est. Sed quum praeteribamus pinos et abietes, ultro coepimus silere, non quod nihil amplius verborum potuissemus proferre, sed quod aures mirifico absumberantur summarum arborum, quae tum leni flatu movebantur, strepitu, qui sonoro avium cantu nonnunquam excipiebatur. Haec naturae vis atque maiestas ad omnium arborum satorem animos extulit. Tum ad fontem, ut institueramus, ventum est, cuius adhuc viva mihi in mente haeret imago. Limpida fluebat aqua ex cavo in fossam, vel potius in gramina peralta, quae crebra locum vestiebant. Illud autem erat cinctum vivo caespite et virente musco, ex quo quidam culmis longioribus flores in aquam demiserant ad bibendum capita. Hic locus erat ad cubandum longe iucundissimus. Sed qui volebant subsidere in gramine ad ipsum fontis marginem, in sellis paullo inde remotis perustrare poterant oculis contrarii adelivitatem montis, delectarique formarum atque colorum varietate.

Atque quidem Stephanus noster simulatque locum conspexit: — Ecce, — inquit, — quo tendimus! Tandem quieti licet se dare.

Et, ut erat fatigatus itinere, concidit. Laurentius et ego subsequimur, et quum satis esset laudata, qua circumdabamur, amoenitas, illi duo surgentes proximam fonti regionem pervestigant. Tum redeuntes aqua mergebant panem, quem attulerant, et insperanti mihi Laurentius: — Quid tu, Andrea, tam diu tamque graviter hoc cavum adspicis? Cur non, ut solebas, nostrum condis tuo lepore sermonem? Numquid calor tibi etiam fauces exsicceavit?

— Recte, — inquam, — me ad me revocas, quem haec aqua absorbuerat. Post tot enim studia, in quibus non ita raro agebatur de aqua in physicorum scholis, hunc locum contemplantem haec occupaverat cogitatio: ruere quidem hanc aquam, sed post longissimum iter eodem reverti; quod quidem iter consecuta est mens, et esset adhuc in nubibus, nisi in terram deduxisses.

— Nova tu mihi, — inquit, — narras et inaudita. Tu vero iter istud consecrare, Andrea!

Et Stephanus, quum accessisset propius: — Tu nobis, — inquit, — gratum feceris, si nunc ea de aqua verbis expresseris, quae quondam a physicis accepta modo recogitabas.

— Non mehercule, — inquam, — sum ego is, qui solus vobis audientibus loquar, et qui vobis imponam silentium die schola soluto satis subinde molestum.

Tunc Stephanus: — Tu perge; non enim non molestus modo eris aut importunus, sed valde iucundum nostrum utrique cecidit, quod nobis dudum optantibus tandem contigerit, ut physicorum rationem propriam modumque discamus. Haec profecto mira sylvae tranquillitas, hic arborum et herbarum ornatus, hic perlucidae aquae adspectus nata videntur ad id quod te hortamur.

Cui sententiae quum prorsus assentiretur Laurentius, ad fontem consedimus et: — Magnum, — inquam, — a me exigitis opus, qui continuum a me postuletis sermonem de rebus, quarum memoriae haec quotidiana levitas iam oblivionem induxit. Gerendus tamen est vobis mos, et ut non assequar, quod vel maxime velim, ut copiose, pulchre, nitide, rotunde singula exponam, id vos quum tempori, tum rei ieiunitati, tum meae facultati tributum scitote.

Haec subridens Laurentius: — Et meae, qui sinistro te tempore coegerim, impudentiae.

Tum ego: — Quem ergo vos putatis habituram esse cursum hanc aquam, quae, ut videtis, ex fonte hoc effluit? Tenuis est adhuc unda, minutus, quo abducitur, sulcus; gramina enim ista eum plane occultant. Sed posteaquam complures huiusmodi fontes confluerunt, rivus dicitur; rivorum autem in unum alveum collectionem flumen nominamus, quod quidem non tam leviter se proripit, ut hanc videtis aquam decidere, sed cum summa quadam gravitate et cum segnitia in mare devolvitur. Mare autem est quoddam quasi omnium fluminum grande receptaculum. Profecto, si quidquid in mare influit, semper in eo retineretur, aliquando littora excederet, et in regiones proximas redundaret, id quod in rivis et in fluminibus et in stagnis saepe videmus. Nunc autem aqua in tenuissimum paullatim conversa vaporem ascendit in aëra, unde recidit in terram, quae resorptam fontibus iterum emittit.

Haec Stephanus: — Ergo iampridem haec ipsa aqua fuit in terra? iam fuit in nubibus? iam in mari?

Cui ego: — Sane, — inquam, — si quidem physicorum rationes non sunt spernendae. Nonne praeclare hoc excogitaverat rerum fabricator, qui, ut animalium corpora sanguine, sic terram aquae fluminibus quasi venis perpetuo cursu sustentat? Aut quae herba sine aqua potest succrescere? Quae est sine aqua agrorum cultura? Quae bestiarum atque humani generis vita? At vero magna est aquae copia, cuius physici naturam et usum perquirunt. Alia autem de ea tradunt chymici, alia illi, qui proprio physici nomine appellantur, alia meteorologi, alia geologi: scitis enim unam physicam, quum sola sit copiosior, in multas a nostris aequalibus partiri doctrinas. De illis autem, quas nominavi, nunc quaedam decerpam, quae vos, dum voltis, audite.

Versatur ergo in chymia aqua. Quaeritis, chymia quid sit. Est ea physica pars, quam qui profitentur statuunt, ex quibus singula corpora constent materia vel elementis. Maioribus

quidem nostris haec erat opinio, omnem constitui mundum ex aqua, terra, igni, aëre recte temperatis, quam sententiam huius aetatis certa notitia repressit. Non enim quatuor, sed ad septuaginta numerantur elementa, id est corpora, quae nostro non solvantur artificio in diversi generis partes, quorum quaedam in omnibus rebus, quas oculis nostris videmus, congregata sunt. Duo autem elementa efficiunt eam, de qua sola nos quaerimus, aquam: hydrogenium et oxygenium. Haec duo sunt « gasia », nullo odore, nullo colore insignia, quae quum vi chymica coniunguntur ita, ut singulis oxygenii partibus binae hydrogenii partes respondeant, aquam dicimus, quam in hoc fonte videtis. Quod, ne commentum esse putetis, qua ratione ex istis elementis componant chymici aquam, discite. Accendunt hydrogenium quod ex vase, in quo conservant, quod « gasometrum » appellant, emanat (dispergetur enim, nisi esset reclusum, in apertum aëra) flammamque male lucentem, ut vix possit videri, calice vitreo excipiunt. Huius intus parietes brevi aquae guttulis conseruntur. Assumunt enim binae hydrogenii partes ardentis singulas oxygenii ex aëre, qui est ex oxygenio, animantibus ad respirandum necessario, et ex nitrogenio mixtus, atque in calice nova se aqua deposuit. Sed non hac sola via chymici aquam constituunt; aliis etiam permultis, quas ego vobis describerem, si intelligeretis. Quod autem nondum novistis vim elementorum, neque compositionem corporum et dissolutionem, pauca sunt dicenda, ut quaedam vobis sit artis umbra et suspicio. Si in marmor acidum infunditis sulfuricum, nascitur calcium sulfatum, ut nominant chymici, et acidum carbonicum et aqua. Calcium, sulfur, carbonium numerantur in elementis, ut hydrogenium, oxygenium, nitrogenium, de quibus aliquid dicerem, si ad rem nostram pertineret. Marmor autem nihil est aliud, nisi calcii, carbonii, oxygenii recta compositio. Haec fere sunt de aqua, quae maxime commemorantur a chymicis, quae quidem nunc cogitationum vestrarum finibus apta non sunt, sed aliquando, quum eorum scholas frequentabitis, in mentibus vobis versabuntur. Haec igitur aqua, quae nos et adspectu et potu delectat, nihil est aliud, nisi quod efficitur ex duorum elementorum chymica coniunctione; et ut sit tam clara atque perspicua, ut paene arenae grana, quae sunt in fundo, numerare possimus, fert tamen aliarum rerum particulas, quas aut in via solutas sorbuit, aut ea, quae innatant corpuscula viventia, quorum nostros oculos effugit parvitas. Quarum rerum, si magna in aqua est copia, bibi sine sanitatis periculo non potest.

Miror vero, socii, quod non iam me iussistis finire hanc obscuram atque arcanam doctrinam chymicam, quum ego suspicer rem cogitatione non vos prosequi.

Tum Laurentius: — At nobis quidem, — inquit, — valde id est gratum, quod in hanc doctrinam sermonem vertisti; de elementis te equidem alias audiam planius atque accuratius. Tu redde, quae nunc cupidis nobis audire tuae artis impertiaris.

(Ad proximum numerum).

habere eundem sensum pro critico ac pro theologo.

62. Praecipui articuli Symboli Apostolici non eandem pro christianis primorum temporum significationem habebant quam habent pro christianis nostri temporis.

63. Ecclesia sese praebet imparem ethicae evangelicae efficaciter tuendae, quia obstinate adhaeret immutabilibus doctrinis quae cum hodiernis progressibus componi nequeunt.

64. Progressus scientiarum postulat ut reformentur conceptus doctrinae christianae de Deo, de Creatione, de Revelatione, de Persona Verbi Incarnati, de Redemptione.

65. Catholicismus hodiernus cum vera scientia componi nequit nisi transformetur in quemdam christianismum non dogmaticum, id est in protestantismum latum et liberalem.

Sequenti vero feria V die 4 eiusdem mensis et anni, facta de his omnibus SS.mo D. N. Pio PP. X accurata relatione, Sanctitas Sua Decretum Emorum Patrum adprobavit et confirmavit, ac omnes et singulas supra recensitas propositiones ceu reprobatae ac proscriptae ab omnibus haberi mandavit.

PETRUS PALOMBELLI
S. R. U. I. Notarius.

EX SS. CONGREGATIONIBUS ROMANIS SENTENTIAE NOVISSIMAE SELECTAE

Ex Congregatione Concilii Tridentinis decretis interpretandis.

— Canonici, qui abest a sua residentia, ut ineat concursus sive litteraria exercitia in alia diocesi ad canonicatum obtinendum, non debet haberi tamquam praesens in choro ad effectum lucrandi distributiones. Neque id sustineri potest ex consuetudine particulari quae vigere asseratur. (Ex decr. d. III mens. Febr. MDCCC VI).

— Non potest tolerari consuetudo recitandi Officium Chorale, nulla prorsus in altare candela accensa, nec non recitandi vespere ianuis ecclesiae clausis. Sustineri pariter nullomodo potest consuetudo omitendi, nonnullis anni feriis, tertiam Missam a Rubricis praescriptam. (Ex decr. diei XIX mensis Ianuarii MDCCC VII).

Ex Congregatione Sacrorum Rituum, Indulgentiarum et SS. Reliquiarum.

— Quum ob specialia locorum adiuncta nonnulli ad excipiendam aquae lustralis aspersionem sat proxime altari reperiantur, Celebrans qui a pedibus altaris et a latere Evangelii non elongetur, genuflexionem ac reverentiam omittit, ad mentem decreti d. IX mens. Iunii an. MDCCC XCIX *Plurium dioecesium*, n. 4027 ad II et III (Ex decr. d. I mens. Febr. MDCCC VII).

— Quum Missalis Rubrica unice dicat esse cantanda *Improperia* ad functionem in feria VI in Parasceve, neque innuat eadem *Improperia* et reliqua esse a sacerdote recitanda, non exinde legitime concludendum est, sacerdotem ad *Improperia* et reliqua legenda non teneri, iuxta praxim ubique receptam et normam communiter exigentem ut sacerdos legat quicquid in choro concinitur. (Indidem).

— Ubi in ultimo triduo Maioris Hebdomadae removeri solet aqua lustralis a vasis ecclesiae, Sabbato Sancto, in quibus ecclesiis fons baptismalis non benedicitur, eadem aqua lustralis in sacrario ante functionem benedici debet, ut possit in ecclesiae vasis poni post Litaniarum et *Peccatores*, dum festive ad

celebrandam missam paratur altare ubi unus adest sacerdos; secus privatim ab alio sacerdote in sacrario post expletas Prophetias. (Indidem).

— In Sabbato Sancto cereus paschalis ita poni debet, ut crux latus Epistolae respiciat, in quo celebrans reperitur, durante praeconio paschali; sed post praeconium crux eadem semper populum respiciat. Praeconium autem paschale eodem loco ac Evangelium in missa cani debet, et diaconus cum reliquis ministris lineam rectam efformet, omnesque ad librum faciem convertant, latera dextera altari obversa tenentes; facie crucifixi Celebrantem respiciente. (Indidem).

— Altaris cerei ita sunt accendendi, ut incipiat ab illo, qui cruci proximus reperitur in cornu Epistolae, postea servato ordine reliqui duo in eodem cornu existentes: ac deinde accenduntur reliqui cerei in cornu Evangelii exstantes, incipiendo item ab eo, qui cruci propior est usque ad ultimum in eodem cornu oppositum. In exstinguendis autem iisdem cereis ordo invertitur, atque incipitur in cornu Evangelii a cereo, qui a cruce remotior est ad illum qui propior; dein vero a parte Epistolae, eadem regula eodemque servato ordine. (Indidem).

— Quoties exposito Sanctissimo Sacramento canitur hymnus *Te Deum* in omnibus functionibus, expresse per Rubricas et decreta non directis, ac datur in fine cum eodem Sanctissimo benedictio, versiculi qui citantur in decreto Sacrae Rituum Congregationis d. XI mens. Septembr. MDCCC XLVII *Veronen*, n. 2956 ad III dici cum oratione *Deus, cuius misericordiae* debent ante hymnum *Tantum ergo*; non quidem duo hymni sunt coniungendi et absolvendi cum solo versiculo *Panem de caelo* et duabus orationibus Sanctissimi Sacramenti et actionis gratiarum sub una conclusione. (Indidem).

— Quoties Processio pro gratiarum actione locum habuerit, post hymnum Ambrosianum dici debent omnes versiculi cum tribus orationibus in Rituali Romano designatis, non tantum recitari possunt versus aliqui et unica oratio. (Indidem).

— Sacerdos missam celebrans coram Sanctissimo Sacramento exposito, si missale ad aliud altaris cornu transfert, debet tantum caput inclinare dum transit ad medium altaris, genuflexionem agere dum illuc revertitur *Munda cor meum* dicturus. (Indidem).

— Celebrans, reportato ad altare post Processionem Sanctissimo Sacramento, aut feria V et VI Maioris Hebdomadae allato calice Sanctissimam eandem Eucharistiam continente, debet supremum altaris gradum ante suppedaneum conscendere, ut ostensorium et calicem diacono, vel alteri sacerdoti, si absque ministris celebraverit, stando porrigat; non debet in plano ante ultimum altaris gradum consistere, ac tradito Sanctissimo Sacramento vel calice, genuflexionem simplicem in plano praemittens, utrumque genu flectere in infimo gradu altaris, sicque genuflexus illic manere usque dum tempus thuris imponendi adfuerit, iuxta Caeremoniale Episcoporum lib. II, cap. XXIII, n. 13; cap. XXV, n. 32; cap. XXVI, n. 16 et cap. XXXIII, n. 24; et supremus altaris gradus in primo et quarto ex citatis Caeremonialis locis, primus in ascensione et ultimus in descensione intelligatur. (Indidem).

— Diaconus aut alius sacerdos, qui post Processionem accipit de manu Celebrantis ostensorium, aut feria V ac VI Maioris Hebdomadae calicem cum Sanctissimo Sacramento, genuflexionem cum utroque genu peragere debet in plano ante gradus altaris et inclinatione capitis Sanctissimum adorare, antequam ostensorium vel calicem a Celebrante recipiat. (Indidem).

— Aliis ac praesertim sacerdotibus sacristis permitti potest, ut hostiam super patena collocent pro missa ab aliis celebranda; dummodo qui id peragit prima saltem tonsura sit initiatus, vel alias privi-

legium Apostolicum obtinuerit vasa sacra tangendi; sed consulendum Celebranti, ut ipse calicis instructionem et alia secundum Rubricas exsequatur. (Indidem).

DIARIUM VATICANUM

(Die XXI mens. Iunii - d. XX mens. Iulii MDCCC VII)

Coram SSmo admissiones.

Praeter Purpuratos Patres, Urbanos antistites aliosque viros, qui sui quisque muneris gratia Pontificem de more adire, peculiari nota digni sunt iuxta admissionis diem: Raphael Errázuriz Urmeneta, legatus extraordinarius atque administer cum omni potestate Chilensis reipublicae, Pontifici offerens librum a se conscriptum de urbe Venetiarum; Persarum legatio adventum novi Caesaris Pontifici nuncios; Academiae Nobilium Ecclesiasticorum alumni; Cosimus Rucellai comes; Petrus Monti, archiepiscopus Antiochenus, Legatus Apostolicus ad Chilenses; Ioannes Strozzi, Abas generalis Congregationis Cleric. Reg. SS. Salvatoris; Hyacinthus Cormier, Magister generalis Ordinis Praedicatorum; Nicolaus Szécsen de Ternerin, legatus extraordinarius et administer cum omni potestate Austrorum et Hungarorum; Bruno Chaves doctor eodem munere fungens pro Brasilia; Aloisius Barberini, princeps Urbanus; Dominicus Gualtieri, antistites Urbanus, Apostolicae legationis ad Monachium auditor; Emmanuel Sanchez, Praepositus generalis Scholarum Piarum; De Leininghen comes; Kusakabe doctor, a secretis Iaponicae legationis; Adeodatus Wittner ex Ordine fr. Minorum, episcopus Milesius consecratus in auxilium Vicarii Apostolici Scian-tom Orientalis; Rosarius Farrugia episcopus Hamaten. consecratus, Melitensis archiepiscopi coadiutor; Caletanus Bossi visitator apostolicus Seminariorum Sardiniae; Albertus Blancas, legatus extraordinarius atque administer cum omni potestate reipublicae Argentinae; De Pesqueira vicecomes; Pius Mayer, Karmelitarum antiquae observantiae Prior generalis; Bernardus Blumenstihl, dimissarum Apostolicae Sedis copiarum dux supremus; Philippus Lancellotti, princeps Urbanus.

Pontificiae electiones.

Rev. vir Ulyx Boccherini, Protonotarius Apostolicus et Vicarius generalis Pisanae archidioecesis, episcopus Grossetan. dicitur.

— Episcopi pariter eliguntur rr. vv. Daniel Franciscus Feehan dioec. Fall-River in civitatibus foederatis Americae Septemtr.; Michael Camilleri, dioec. Sanctorien.; Carolus Hugh dioec. Derrien.; Franciscus Coppel e Congregatione Missionariorum Sancti Francisci Salesii Anneciensium, dioec. Nagporen. - Apostolici insuper Vicarii creantur Nicolaus Ciceri pro Kiam-Si Meridion., et Ioannes Collins S. I. pro Iamaica.

— Ex. vir Felix Del Sordo, Episcopus Claudiopolitanus, ad Venusinam sedem transfertur.

— Rev. vir Gabriel Colatei, rerum Apostolicae Sedis gestor mittitur in Chilensem civitatem.

Varia.

Die XXVI mens. Iunii Pontifici offertur numisma ex auro, argento aereque ductum in memoriam anni IV Pontificatus eius. Ex una parte Pii X imaginem praebet; ex altera Gallorum episcoporum consecrationem ab ipso peractam.

— Die XXVIII sub vespere SS. D. N. in Vaticanam basilicam descendit sepulcra Apostolorum Petri et Pauli veneraturus.

— Die XX mens. Iulii in Xystino sacello adstante Pontifice iusta funebria Leoni PP. XIII solvuntur, die anniversaria recurrente ab eius obitu.

Sacrae seponere debet, eamque non aliter interpretari quam cetera documenta mere humana.

13. Parabolas evangelicas ipsimet Evangelistae ac christiani secundae et tertiae generationis artificiose digesserunt, atque ita rationem dederunt exigui fructus praedicationis Christi apud Iudaeos.

14. In pluribus narrationibus non tam quae vera sunt Evangelistae retulerunt, quam quae lectoribus, etsi falsa, censuerunt magis proficua.

15. Evangelia usque ad definitum constitutumque canonem continuis additionibus et correctionibus aucta fuerunt; in ipsis proinde doctrinae Christi non remansit nisi tenue et incertum vestigium.

16. Narrationes Ioannis non sunt proprie historia, sed mystica Evangelii contemplatio; sermones, in eius evangelio contenti, sunt meditationes theologicae circa mysterium salutis historica veritate destitutae.

17. Quantum Evangelium miracula exaggeravit non tantum ut extraordinaria magis apparerent, sed etiam ut aptiora fierent ad significandum opus et gloriam Verbi Incarnati.

18. Ioannes sibi vindicat quidem rationem testis de Christo; re tamen vera non est nisi eximius testis vitae christianae, seu vitae Christi in Ecclesia, exeunte primo saeculo.

19. Heterodoxi exegetae fidelius expresserunt sensum verum Scripturarum quam exegetae catholici.

20. Revelatio nihil aliud esse potuit quam sequelita ab homine suae ad Deum relationis conscientia.

21. Revelatio, obiectum fidei catholicae constituta, non fuit cum Apostolis completa.

22. Dogmata quae Ecclesia perhibet tamquam revelata, non sunt veritates e caelo delapsae, sed sunt interpretatio quaedam factorum religiosorum quam humana mens laborioso conata sibi comparavit.

23. Existere potest, et reipsa existit oppositio inter facta quae in Sacra Scriptura narrantur et quae innixa Ecclesiae dogmata; ita ut criticus tamquam falsa relicere possit facta quae Ecclesia tamquam certissima credit.

24. Reprobatus non est exegeta qui praemissas adstruit, ex quibus sequitur dogmata historice falsa aut dubia esse, dummodo dogmata ipsa directe non neget.

25. Assensus fidei ultimo innititur in congerie probabilitatum.

26. Dogmata fidei refinenda sunt tantummodo iuxta sensum practicum, idest tamquam norma praeceptiva agendi, non vero tamquam norma credendi.

27. Divinitas Iesu Christi ex Evangeliiis non probatur; sed est dogma quod conscientia christiana e notione Messiae deduxit.

28. Iesus, quum ministerium suum exercebat, non in eum finem loquebatur ut doceret se esse Messiam, neque eius miracula eo spectabant ut id demonstraret.

29. Concedere licet Christum quem exhibet historia, multo inferiorem esse Christo qui est obiectum fidei.

30. In omnibus textibus evangelicis nomen *Filius Dei* aequivalet tantum nomini *Messias*, minime vero significat Christum esse verum et naturalem Dei Filium.

31. Doctrina de Christo quam tradunt Paulus, Ioannes et Concilia Nicaenum, Ephesinum, Chalcedonense, non est ea quam Iesus docuit, sed quam de Iesu concepit conscientia christiana.

32. Conciliari nequit sensus naturalis textuum evangelicorum cum eo quod nostri theologi docent de conscientia et scientia infallibili Iesu Christi.

33. Evidens est enique qui praeconceptis non ducitur opinionibus, Iesum aut errorem de proximo messianico adventu fuisse professum, aut maiorem partem ipsius doctrinae in Evangeliiis Synopticis contentae authenticitate carere.

34. Criticus nequit asserere Christo scientiam nullo circumscriptam limite nisi facta hypothesi, quae historice haud concipi potest quaeque sensui morali repugnat, nempe Christum uti hominem habuisse scientiam Dei et nihilominus noluisse notitiam tot rerum communicare cum discipulis ac posteritate.

35. Christus non semper habuit conscientiam suae dignitatis messianicae.

36. Resurrectio Salvatoris non est proprie factum ordinis historici, sed factum ordinis mere supernaturalis, nec demonstratum nec demonstrabile, quod conscientia christiana sensim ex aliis derivavit.

37. Fides in resurrectionem Christi ab initio fuit non tam de facto ipso resurrectionis, quam de vita Christi immortalis apud Deum.

38. Doctrina de morte piaculati Christi non est evangelica sed tantum paulina.

39. Opiniones de origine sacramentorum, quibus Patres Tridentini imbuti erant quaeque in eorum canones dogmaticos procul dubio influxum habuerunt, longe distant ab iis quae nunc penes historicos rei christianae indagatores merito obtinent.

40. Sacramenta ortum habuerunt ex eo quod Apostoli eorumque successores ideam aliquam et intentionem Christi, suadentibus et moventibus circumstantiis et eventibus, interpretati sunt.

41. Sacramenta eo tantum spectant ut in mentem hominis revocent praesentiam Creatoris semper beneficam.

42. Communitas christiana necessitatem baptismi induxit, adoptans illum tamquam ritum necessarium, eique professionis christianae obligationes adnectens.

43. Usus conferendi baptismum infantibus evolutio fuit disciplinaria, quae una ex causis existit ut sacramentum resolveretur in duo, in baptismum scilicet et poenitentiam.

44. Nihil probat ritum sacramenti confirmationis usurpatum fuisse ab Apostolis: formalis autem distinctio duorum sacramentorum, baptismi scilicet et confirmationis, haud spectat ad historiam christianismi primitivi.

45. Non omnia, quae narrat Paulus de institutione Eucharistiae (I. Cor. xi, 23-25), historice sunt sumenda.

46. Non adfuit in primitiva Ecclesia conceptus de christiano peccatore auctoritate Ecclesiae reconciliato, sed Ecclesia nonnisi admodum lente huiusmodi conceptui assuevit. Imo etiam postquam poenitentia tamquam Ecclesiae institutio agnita fuit, non appellabatur sacramenti nomine, eo quod haberetur uti sacramentum probrosum.

47. Verba Domini: *Accipite Spiritum Sanctum; quorum remiseritis peccata, remittuntur eis, et quorum retinueritis, retenta sunt* (Io. xx, 22 et 23) minime referuntur ad sacramentum poenitentiae, quidquid Patribus Tridentinis asserere placuit.

48. Iacobus in sua epistola (vv. 14 et 15) non intendit promulgare aliquod sacramentum Christi, sed commendare pium aliquem morem, et si in hoc more forte cernit medium aliquod gratiae, id non accipit eo rigore, quo acceperunt theologi qui notionem et numerum sacramentorum statuerunt.

49. Coena christiana paullatim indolem actionis liturgicae assumente, hi, qui Coenae praeesse consueverant, characterem sacerdotalem acquisiverunt.

50. Seniores, qui in christianorum coetibus invigilandi munere fungebantur, instituti sunt ab Apostolis presbyteri aut episcopi ad providendum necessariae crescentium communitatum ordinationi, non proprie ad perpetuandam missionem et potestatem Apostolicam.

51. Matrimonium non potuit evadere sacramentum novae legis nisi serius in Ecclesia; siquidem ut matrimonium pro sacramento haberetur necesse erat ut praecederet plena doctrinae de gratia et sacramentis theologica explicatio.

52. Alienum fuit a mente Christi Ecclesiam constituere veluti societatem super terram per longam saeculorum seriem duraturam; quin imo in mente Christi regnum caeli una cum fine mundi iamiam adventurum erat.

53. Constitutio organica Ecclesiae non est immutabilis; sed societas christiana perpetuae evolutioni aequae ac societas humana est obnoxia.

54. Dogmata, sacramenta, hierarchia, tum quod ad notionem tum quod ad realitatem attinet, non sunt nisi intelligentiae christianae interpretationes evolutionesque quae exiguum germen in Evangelio latens externis incrementis auxerunt perfecreruntque.

55. Simon Petrus ne suspicatus quidem unquam est sibi a Christo demandatum esse primum in Ecclesia.

56. Ecclesia Romana non ex divinae providentiae ordinatione, sed ex mere politicis conditionibus caput omnium Ecclesiarum effecta est.

57. Ecclesia sese praebet scientiarum naturalium et theologiarum progressibus infensam.

58. Veritas non est immutabilis plusquam ipse homo, quippe quae cum ipso, in ipso et per ipsum evolvitur.

59. Christus determinatum doctrinae corpus omnibus temporibus cunctisque hominibus applicabile non docuit, sed potius inchoavit motum quemdam religiosum diversis temporibus ac locis adaptatum vel adaptandum.

60. Doctrina christiana in suis exordiis fuit iudaica, sed facta est per successivas evolutiones primum paulina, tum ioannica, demum hellenica et universalis.

61. Dici potest absque paradoxo nullum Scripturae caput, a primo Genesis ad postremum Apocalypsis, continere doctrinam prorsus identicam illi quam super eadem re tradit Ecclesia, et idcirco nullum Scripturae caput

MIL. Sta, tesseram ede.
 URB. Poena!
 MIL. Sceleratos premit.
 URB. Adeste, socii, poscit officium locus;
 Vindicta properat; state suspenso gradu.
 Aderit Anastus, arma cum tempus petet (1).
 Et ecce dapibus festa proludit tuba (2).

SCENA VI.

ZENO, LONGINUS, SEBASTIANUS, ERASTUS,
 EUPHEMIUS patriarcha, BASILISCUS, Harmatii filius,
 HARMATII UMBRA, EPHEBI, PROCERES.

ZEN. Io triumphe!
 LONG. Bacche, da laetum diem,
 Evöe Lyaeae!
 ZEN. Frater, Hercules scypho
 Regnum propino!
 LONG. Fausta Zenoni, salus.
 SEB. Sic, sic triumphat Bacchus excelsos duces;
 Sic nos triumpho Bacchus ad currum trahat.
 Evöe bibamus!
 ERAST. Caesar, heu quaero patrem!
 Pater Pelagi, natus infelix vocat!
 ZEN. Catule, quid ululas? Aufer hinc luctus procul.
 ERAST. Heu genitor!
 LONG. Agedum funde lachrymulas puer,
 Quas hoc natantes calice, Pelagio bibam.
 Abscede diri pignus infaustum patris;
 Evöe bibamus!
 EUPH. Sulphur aeternum brevi
 Bibetis ambo, scelera nisi plangat dolor.
 Natat heu, cruore terra; vos madidi mero?
 O caeca fratrum pectora!
 ZEN. O dirum semen,
 Senem procacem!
 LONG. Miles, exturba ocyus.
 ZEN. Garris profane Mysta? Repetamus merum.
 EUPH. Sero dolebis, Caesar. Iustorum cruor
 O quam tremendos mittit in caelum sonos!
 ZEN. Evöe bibamus.
 SEB. Latera disrumpat senex.
 BASIL. Qua te requiram, genitor Harmati? Heu pater,
 Heu sanguis!...
 ZEN. O foecundus in luctum dies!
 Semperne ad aures bubo? Quis luctum novat?
 BASIL. Basiliscus ille sum; sortis opprobrium patrem
 Requiro, Caesar; natus infelix patrem.
 ZEN. Patrem reposcis? I, pete Acherontis vada.
 Si cymba desit, iste te crater vehet;
 Illic stat umbra cinctus horribili pater.
 HARM.
 UMBRA (3) Hic sum, tibi umbra cinctus horribili; vide
 Vide, cruenta bellua! (4)
 LONG. Quid, frater, paves?
 ZEN. Frater!
 LONG. Quis horror?

(1) Canit tuba.
 (2) Milites in insidiis collocat. Interim famuli epulas et vina
 circum ministrant viris supervenientibus.
 (3) Apparet ad latus Zenonis.
 (4) Indigitat guttur suum circulo sanguineo notatum; deinde
 Basiliscum filium. Zeno terrore opprimitur.

ZEN. Cernis, ut oculis hiat?
 Ut te minaci torvus aspectu necat?
 LONG. Ubi? Quis? Ad arma....
 ZEN. Ibi.
 LONG. Nemo, per stygium Iovem;
 Nemo est.
 HARM.
 UMBRA Propinquant funera; sepulcrum patet;
 Hiat Orcus; instat ultor; occumbit dies (1).
 ZEN. O frater!
 LONG. Umbram vanus effictam times.
 ZEN. Feralis umbra, frater, o qualis stetit
 Harmatius ore! Voce qua tonuit!... Procul....
 SEB. Percitus Baccho mille sibi formas creat
 Animus....
 LONG. Bibamus. Veniat in scenam chorus.
 EPHEB. I. O fugite, fugite, principes!
 LONG. Quid instat?
 ZEN. Ah!
 EPHEB. Saevit per aulam miles Harmatii....
 LONG. O nefas!
 Fuge, frater....
 ZEN. Arma.... ar....ma....
 EPHEB. II. Propinquat hostis.... (2)

SCENA VII.

ANASTASIUS, URBITIUS, PROCLUS, PHILARGUS,
 CASTOR, MILITES et ZENO ebrius.

ANAST. I, Procle, propera; terga Longini preme,
 Reprende profugum; capere si vivum nequis,
 Prosterne. Monstri perfer extincti caput.
 PROCL. Qua tenuit hostis, miles, hac urge gradum (3).
 URB. Imperet Anastus; orbis imperium regat!
 OMNES. Imperet Anastus; orbis imperium regat!
 URB. Depone sagum, quasque Longino notas,
 Quae decora regni frater aptabat, cape;
 Melius in istas sceptrum quadrabunt manus.
 Imperet Anastus; orbis imperium gerat!
 OMNES. Imperet Anastus; orbis imperium gerat!
 ANAST. Tandem volutam cerno fortunae rotam.
 Cuius superbos aethra non animos capit,
 Non scelera mundus, mordet, en praeceps humum.
 (4) Infame monstrum! Deditum furiis caput!
 Stagnum cruoris! Bellua, humana latens
 Dudum figura! Siccine imperii iubar,
 Sic decora clarae sortis, et culmen throni
 Decuit propina, sordibus, ructu, mero
 Contaminare? O regii opprobrium gradus,
 Pudorque regum! Perge, ronchando, efferum
 Prosta furorem; volve de latere in latus,
 Vino sepultos pariter et somno sinus.
 Ructa cruorem, quo sitibundas diu
 Fibras rigasti; faxo, furiosam brevi
 Animam inquinato pectore exspires (5). Age,
 Surge, fera; causam perage, te iudex vocat
 Fati!

(Ad proximum numerum).

(1) Evanescit.
 (2) Fugit Longinus. Zeno ebrius in media scena corrui.
 (3) Exit Proclus cum militibus.
 (4) In Zenonem, ebrietate victum.
 (5) Zenonis collo pedem imponit.

ANNALES

Administrorum colloquia.

Administrorum colloquia duo, quae Iulio hoc mense vertente habita sunt, multarum animadversionum causa fuere; alterum circa Galliam et Germaniam; alterum circa Italiam et Austro-rum Hungarorumque imperium.

Berolinum enim tenuit Etienne ille, qui licet nunc Gallici gubernii particeps minime sit, eius partes tamen omnino tenet, atque palam: itaque iter eius quasi missionem plerique aestimarunt, quae foedus aliquod pararet inter aemulos huc usque populos. Quod si ultra mentem et proposita voces hae processerint, haud absonum saltem a re videtur, concordiam iri confirmatam de Mauritanis rebus, quae a statu lacrimabili minime recedunt.

Maiores quidem momenti procul dubio faciendus est Desii conventus Tittonium inter atque Aehrenthal dynastam, qui Racconigii regale rus deinde petivit cum Italorum rege colloquutus: triplex antiquum foedus confirmatum inde apparuit, discordiae rumores vanos factos et consilium immutatum de Balkanica, quam dicunt, quaestione, inter nos et Teutonos.

Haganus de pace conventus alter.

Interea Haganus de pace conventus lente producit. Ibi dum res est de consiliis ad humanitatem in bello provehendam, vel ad non necessariam crudelitatem coercendam, facile omnes consentiunt; quum vero de argumentis agitur, quae aliquo modo certis limitibus definiunt offensionis vel defensionis rationes, tum eadem facilitate consensus turbatur. Ita accidit et circa hostilitatum (ita vulgo appellant) initium et circa privatorum res in mari non violandas, et circa regulas indicendas circa urbes tormentis verberandas, vel de portibus in obsidione tenendis. Neque mirum: legati enim civitatis illius, quae se talem existimat ut earumdem rationem aliam praeter alias aggredi queat, eas sequuntur sententias, quae sibi utiles evasurae forent, dum contra invicem aemuli adversantur. Inde... *arcadia imperat!*

Iaponensium acrimonia.

Aeris fortisque Iaponensium animi nova his diebus argumenta praebuere tum contra Civitates foederatas Americae septentrionalis ut cives suos in California defenderent, protestationes, quae eo usque processerunt ut belli rumores vagarentur; tum potius in Coreanum regnum minae, unde illius regis abdicatio processit non sine sanguinis effusione. Quid inde? Futurum tempus indigabit

Russica quies.

Contra, praeter rebellium vaticinia, Russica quies, publico popularium legatorum coetu dimissa, fauste permanet, si excipias cruenta hic illic facinora, quibus politica species tribuenda esset, nisi reapse communia nocentissimorum hominum delicta palam demonstrarentur. Necopinatum sane fuit *Zemstvos* conventum, qui

tantopere novo libertatis regimini adlaboravit, se nunc gubernii partibus fautorem declarasse. Inde plures autumarunt municipales illos spe sua satis esse destitutos.

PUBLICI PER ORBEM COETUS
LEGIBUS FERENDIS

In Anglia post administri coloniarum orationem rogatio approbata est ut concilium, extra ordinem a senatoribus popularibusque legatis adlectum, immutationes iuxta temporum necessitates circa duos coetus proponat.

In Austria Weiskirchner doctor publici coetus est praeses renunciatus. Ratio accepti et expensi pro tempore approbata.

In Germania Posadowsky et Von Studt administri, qui a Bülowio cancellario dissentiebant, a munere abdicarunt.

In Hispania comitiorum nova ratio lata; lex desacchari regimine in disceptationem adducta.

In Hungaria «obstructionismus» quem dicunt a legatis Croatiae perduravit, qui aequales omnino in publicis rebus suum sermonem et Hungaricum acriter affirmant.

In Italia post latas leges de hebdomadali requie a laboribus, de portibus, deque expensis militaribus augendis, feriae indictae. Senatus autem tribunal est factus ad Nuntium Nasi, quondam publicorum studiorum administrum repetundarum accusatum, iudicandum.

In Monte-nigro publicus coetus dimissus; nova comitia ad Octobrem mensem indicta.

PER ORBEM

Die xxii mens. Iunii m dcccvii per ferriviam Usurianam ad Ganzowka in provincia Mandchouriae, curruum series, emigrantium plena, e limitibus excedit: mortui inde viatores octo; viginti vulneribus affecti.

— d. xxvii Berolini pabulorum horreum flammis absumitur, inter quas homines duo misere vitam amittunt.

Copparo in oppido Ferrariensi, atque passim per provinciam omnem, agricolae ex conducto a laboribus recedunt; vim vi opprimere oportet.

— d. xxx Venetiis Sebastiani Venier cineres, celeberrimi illius Venetorum ducis, qui interfuit pugnae navali apud Naupactum, anno m d l x i factae, in monumento, intra templum SS. Ioannis et Pauli erecto, sollemni ritu collocantur.

Die i mens. Iulii, Rapallo, in oppido Liguria, obit Constantinus Nigra, rei publicae gerendae ratione et prudentia clarus. Legatus Italorum fuit apud tertium Napoleonem; Castelnovo ad Augustam Taurinorum natus an. m d c c c x x v i i i.

— d. iv centesima lux rediens a quo Iosephus Garibaldi, dux notissimus, ortum duxit in Italia omni commemoratur.

— d. viii e Sinis nunciatur rebellium factionem in gubernatores hic illic saevisse, quorum alii ferro aut ignitae pulveris globis petiti sunt, alii ferro necati.

— d. ix Parisiis dum Fallières, Gallicae rei-publicae praeses, e campo Martio redit, ubi exercitus lustrationi adfuit, Leo Maillé quidam, quem mente captum plures existimant, manu-ballista in eum impetum facit, sed tamen, faustis auspiciis, frustra.

— d. xv Sfolyany, Russico in oppido, incendium centum et quatuordecim domus Israelitarum, christianorum autem quindecim; praeterea centum et octoginta tabernas destruit.

— d. xv Bononiae octoginta et unum annos natus placide quiescit in Domino Iosephus Gualandi sacerdos, qui surdorum mutorumque apostoli apud Italos aequales cognomen obtinuit.

— d. xvi Boston, in Americana nordica urbe, quum in navi cui nomen *Georgia* tormentum bellicum comparatur, pyrograna ex improviso incenditur nautis octo horrendam mortem adducens.

— d. xvii Parisiis supremum obit diem Pou-belle is, qui legati munere apud Apostolicam Sedem aliquot ante annis functus est.

— d. xviii Panormi, ob Nuntium Nasi populi oratorem apud publicum coetum legibus ferendis quondam Italici gubernii participem, repetundarum accusatum, in carcerem detrusum, plebs ad rebellionem venit, quam sanguine sedare necesse est.

AENIGMATA

I.

Ipsa gerit lapidem, quam continent annulus ipsam;
Litterulam duplica: corpora tota tegit.
Litterula iniecta, tritae pars restat avenae;
Pone aliam: siccis crescit amoena locis.

II.

Sunt tria membra mihi; me circum fluctuat aequor;
In me natus homo grandis et armipotens.
Divide me: vivent animi vivente priore,
Quod si confodiant altera, vita fugit.

N. W.

Ex sociis, qui utriusque aenigmatis interpretationem ad Commentarii moderatorem miserint intra menses duos, unus, sortitus, gratis accipiet PETRI ANGELINI opus, cui titulus:

LOLLIUS,
SIVE DE PROVECTA LATINITATE.

Aenigmata an. X, n. V proposita his respondent:

1) Mus - Rus - Murus; 2) Vi - lis.

Ea rite soluta miserunt:

V. Starace; Henr. Tarallo, *Neapol.* — Petr. Bapt. Zierler O. O., *Brigantia*. — Hermes Gini, *Aquis Taurinis*. — Petrus Targestinus. — F. Guerra, *Aletio*. — F. Arnori, *Mediolano*. — Mercky ch., *Bellemagny*. — Aug. Roberge, *Chicotino*. — I. Walter, *Neco-Eboraco*. — Aug. Givanovic O. P., *Raphustio*. — Alois. Cappelli, *Senis*.

Sortitus est praemium:

AUGUSTUS GIVANOVIC,

ad quem missa sunt

IOSEPHI SCOPA
CARMINA.

Sponsor: IOANNES BAPTISTA CIAMPI, iurisperitus.

ROMAN — Ex officina *Pacis*, Phil. Cugliani.